

Til Finanskomiteen

21.05.2024

Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2024

Norges Røde Kors takker for muligheten til å komme med innspill til revidert nasjonalbudsjett 2024.

Internasjonal bistand: unngå kutt for å finansiere økte utgifter til flyktninger i Norge

Det er riktig og viktig at regjeringen styrker den humanitære innsatsen på Gaza og i Ukraina. Vi er imidlertid svært bekymret for konsekvensene ved at det blir et reelt kutt i den internasjonale bistanden for å finansiere utgiftene til et økt antall flyktninger til Norge. De humanitære behovene i verden er større enn noensinne. Aldri før har det vært flere mennesker drevet på flukt, og de humanitære appellene fra de største bistands- og humanitære aktørene er rekordhøye. I denne konteksten vil det være svært uheldig om Norge i revidert nasjonalbudsjett kutter i internasjonal bistand.

Vi har forståelse for at den nåværende ekstreme situasjonen i Gaza krever omprioriteringer på det humanitære budsjettet, men vi ber spesielt Stortinget unngå kutt i bevilgninger til klima og helse. Dette er «globale fellesgoder» det er viktig at Norge prioriterer. Klimakrisen er sannsynligvis den største humanitære trusselen verden står overfor, og den vil ifølge WHO også forårsake den største helsetrusselen for menneskeheten. Røde Kors er derfor svært bekymret for regjeringens forslag til kutt i midler til en ny statlig garantiordning for fornybar energi i utviklingsland, samt midler til global helse, og ber Stortinget reversere disse kuttene.

I en verden hvor den globale sikkerhetstrusselen er økende synes vi også det er svært uheldig at regjeringen foreslår å kutte satsingen på nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet, og vi ber om at dette kuttforslaget reverseres.

Røde Kors ber Stortinget:

- *Unngå reelle kutt i internasjonal bistand for å finansiere økte utgifter til flyktninger i Norge*
- *Unngå kutt i bevilgninger til klimatilpasning*
- *Unngå kutt i midler til global helse (kap. 160, post 70)*
- *Unngå kutt i støtten til norske organisasjoner som jobber for nedrustning i (kap. 118, post 72)*

Styrke den frivillige beredskapen

Røde Kors er positive til at regjeringen vil øke bevilgningene til forsvar, sikkerhet, politi og beredskap. Samtidig etterlyser vi en styrking av den frivillige beredskapen.

Totalberedskapskommisjonen anbefaler økt tilskudd til de frivillige rednings- og beredskapsorganisasjonene med 80–100 millioner kroner årlig¹.

Røde Kors er Norges største frivillige beredskapsaktør, og har beredskapsavtaler med over 200 kommuner, og deltar i rundt 1 800 søk- og redningsaksjoner hvert år. Beredskapsbehovene vil øke framover, og det er ingenting som tyder på at presset på de frivillige beredskapsorganisasjonene vil bli lavere. Vi etterspør særlig økt støtte til den frivillige beredskapen i Finnmark.

¹ [NOU 2023: 17 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/NOU-2023-17).

Røde Kors ber Stortinget:

- *Øke driftstøtten til de frivillige redningsorganisasjonene (kap. 455, post 71)*

Motarbeide fattigdom i barnefamilier

Røde Kors møter mange barn som lever i fattige familier gjennom våre aktiviteter. De lever ikke bare i husholdninger med lav inntekt, men de har ofte store levekårsproblemer og opplever materielle og sosiale mangler. Det gjør sterkt inntrykk når vi møter barn som ikke får varme måltider hjemme, som ikke har matpakke på skolen, og som vet at familien ikke har penger til utstyr eller kontingenter for fritidsaktiviteter. Prisvekst, økte strømpriser og økte renter har gjort at de som allerede har det vanskelig har enda større utfordringer med å dekke helt grunnleggende behov. Denne utviklingen fortsetter og forverres². Røde Kors-frivillige har opplevd en betydelig økning i antall henvendelser om mat, gaver og ferie og fritidsaktiviteter.

Ekspertgruppen om barn i fattige familier anbefaler at barnetrygden økes. De mener økt barnetrygd er det beste virkemiddelet for å bedre økonomien til fattige barnefamilier, og dermed bedre barns levekår og livskvalitet og foreldrenes mulighet til å dekke barnas materielle og sosiale behov³.

Røde Kors ber Stortinget:

- *Iverksette ytterligere tiltak for å motarbeide fattigdom i barnefamilier.*

Styrke det frivillige inkluderingsarbeidet

Ankomsten av flyktninger fra Ukraina fortsetter i 2024, og vi savner satsning på det frivillige integreringsarbeidet i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett. Det er viktig å prioritere tilbud til barn og voksne som har flyktet til Norge, for å skape gode og inkluderende lokalsamfunn.

Røde Kors har over 5000 frivillige i våre inkluderingsaktiviteter. Gode språkferdigheter er en forutsetning for deltakelse og tilhørighet i samfunnet. Vi har trappet opp innsatsen i inkluderingsarbeidet i møte med økte flyktningeankomstene på grunn av krigen i Ukraina. Det er behov for mer ressurser for å sikre at integreringstiltak kan opprettholdes og utvikles.

Røde Kors ber Stortinget:

- *Øke bevilgningen til tilskuddsordningen Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner med 10 millioner kroner (kap. 671, post 71)*

Regelstyre momskompensasjonen

Regjeringen foreslår ikke å regelstyre momskompensasjonen i revidert nasjonalbudsjett. Slik ordningen er nå, har frivillige lag og foreninger ingen garanti for å få tilbakebetalt all momsen på redningsutstyret som er blitt brukt, for instrumenter til korpset eller utstyr til idrettsaktivitet. Regelstyring vil gi de frivillige forutsigbarhet og trygghet, og mulighet til å bruke tiden på det som er viktigst: menneskemøter og livreddende beredskap.

Røde Kors ber derfor Stortinget:

- *Vedta at momskompensasjonen til frivillige organisasjoner må regelstyres*

Med vennlig hilsen

Øistein Mjærum

Direktør, Kommunikasjon og samfunn

Norges Røde Kors

² Dyrtdid 4 - Det er ikke over ennå. Husholdenes økonomiske trygghet i august 2023 (oslomet.no).

³ En barndom for livet – Økt tilhørighet, mestring og læring for barn i fattige familier (regjeringen.no).